

Karatsi ya Ukweli 1

Kutambua Ukatili wa Kinyumbani, Familia na Kijinsia

Wanawake na watoto wao wanaweza kupata aina nyingi za tabia ya ukatili na dhuluma. Takwimu zinaonyesha kuwa tabia hii hufanywa sana na wanaume.

Ili kukusaidia kutambua vyema, kusaidia na kujibu watu binafsi na familia ambazo zinaweza kuwa zinakabiliwa na unyanyasaji wa nyumbani, familia na ngono (DFSV) ni muhimu kujua ni nini na kitu gani unaweza kufanya ili kusaidia.

Unyanyasaji wa Nyumbani, Familia na Kijinsia ni nini?

Vurugu za nyumbani na kifamilia ni tabia ya dhuluma inayofanywa mwenzi, mwenzi wa zamani, mtu aliyeathiriwa akiwa katika uhusiano wa karibu, au kutoka kwa mtu wa familia yake pamoja na vizazi vyote, ambayo hutumiwa kudhibiti au kumtisha muathirika.

Siyo tu kimwili

Vurugu za nyumbani zinajumuisha:

- unyanyasaji wa mwili unaosababisha kuumia - kupiga, kuuma, kusukuma, mateke, kukaba koo
- ukatili wa kijinsia - kulazimisha mtu kufanya ngono. Inaweza kujumuisha ubakaji na unyanyasaji wa kijinsia, ngono na dhuluma za kingono za watoto
- unyanyasaji wa kihemko au kisaikolojia - kumwita jina au kumtia aibu mwenza hadharani
- unyanyasaji wa maneno - kupiga kelele, kuapa au kumkosoa mwenzi kila wakati
- dhuluma za kijamii - kumtenga na kumzuia mtu asione marafiki na familia
- unyanyasaji wa kiroho - kukana au kutumia imani na mazoea ya kiroho au kidini kudhibiti na dominate someone
- uharibifu wa mali - kudhibiti, kutisha, kutishia au kudhalilisha
- unyanyasaji wa kifedha - kudhibiti fedha au kunyima pesa muhimu
- vitisho vya kudhuru - pamoja na wanyama wa kufuga na watoto
- kumnyemelea - kufuata mtu bila mapenzi yao, kwa kuonana au mkondoni
- unyanyasaji wa kijinsia na vitisho kazini na hadharani
- Ukeketaji wa wanawake
- ndoa za kulazimishwa na za utotoni
- kitu kinachoitwa 'heshima' - likijumuisha unyanyasaji na hofu kumdhibiti mwanamke, kulingana na maoni kwamba ametenda kwa njia ambayo inaleta aibu kwa familia
- unyanyasaji unaohusiana na mahari - ambapo mahari ya zawadi huhesabiwa kuwa hairidhishi na bwana harusi na/au familia yake. Inaweza kusababisha unyanyasaji wa bibi harusi kabla, wakati na baada ya harusi na unyanyasaji na vurugu kutawala mahari iliyoongezeka. Katika hali mbaya inaweza kusababisha kifo.

Chini ya sheria

Kila mtu ana haki ya kuishi kwa usalama na kutendewa kwa heshima. Sheria nchini Australia inawachukulia wanaume na wanawake kwa usawa. DFSV haikubaliki na ni uhalifu dhidi ya sheria.

Katika Australia Kusini, chini ya sheria, wahalifu wa DFSV wanaweza kushtakiwa kwa shambulio au, ikiwa jeraha limesababishwa, na kusababisha madhara.

Ninawezaje kujua ikiwa mtu anapitia DFSV?

DFSV inaharibu waathirika, watoto wao, familia na marafiki. Inaweza kutokea kwa mtu yeyote, bila kujali umri, tabaka, mwelekeo wa kijinsia, uwezo, rangi, jinsia au dini.

Baadhi ya ishara ambazo zinaonyesha kuwa mwanamke anapitia DFSV ni pamoja na

- Ghafla kuacha kwenda nje bila sababu
- Kuwa na wasiwasi mwingi juu ya kumfanya mtu fulani awe na hasira
- Kutoa visingizio vingi kwa tabia mbaya ya mtu
- Kuwa na alama au majeraha mwilini mwake ambayo hayawezi kuelezewa
- Kuacha kutumia muda akiwa na marafiki na familia
- Kuonekana kuogopa au kuhofia karibu na mtu fulani
- Wanaonekana kuwa na wasiwasi kwamba wanaangaliwa, kufuatwa au kudhibitiwa kwa njia fulani.

Je! ni nini dalili za tabia ya vurugu au unyanyasaji?

Mtekelezaji wa vurugu na unyanyasaji anaweza:

- Kutenda kwa njia zinazomfanya mke/mpenzi/mwenza wao aogope
- Kuweka chini wake zao/mpenzi/mwenza wao kila wakati
- Fanya vitisho vya kumuumiza mke/mpenzi/mpenzi wao
- Dhibiti mke/mpenzi/mwenza wao ikiwa ni pamoja na:
 - Wanaenda wapi
 - Nani wanamwona na wanazungumza na nani
 - Kinachotokea kwa pesa zao
 - Jinsi na wakati gani wanaweza kutumia simu, gari, au kompyuta
 - Jinsi wanaruhusiwa kuishi kwa kuwa na sheria nyingi
 - Kukasirika ikiwa hafuati sheria zao.

Kuchukua hatua inayofuata

DFSV haikubaliki katika jamii yoyote au tamaduni. Unaweza kuchukua jukumu muhimu katika kuzuia na kushughulikia DFSV na kuweka wanawake na watoto salama.

Ili kujua ikiwa mtu anapata DFSV chukua muda kumsikiliza na kumsaidia.

Habari zaidi zinapatikana kwenye 1800RESPECT (1800 737 732) au www.1800RESPECT.org.au

Katika dharura au ikiwa mtu yuko katika hatari piga 000 mara moja.

Hii ni mojawapo ya Karatasi 4 za Ukweli za DFSV. Habari zaidi juu ya kile unaweza kufanya kumsaidia mtu anayepata DFSV zinapatikana katika Karatasi ya Ukweli 2. Kujua juu ya kukuza usawa wa kijinsia na heshima angalia Karatasi za Ukweli 3 na 4.



Government
of South Australia



MCCSA
Multicultural Communities Council of South Australia



Women's Safety Services SA

**BREAK
THE
CYCLE**
OF DOMESTIC ABUSE